

Smjernice za odabir časopisa na međunarodnoj razini

Ove smjernice pružaju savjete autorima i odgovaraju na ključno pitanje: *Kako odabrati odgovarajući časopis za svoja istraživanja?* Odabir mjesta objavljivanja vrlo je važno pitanje za znanstvenike i istraživače. Na izbor često utječe želja autora za osiguravanjem pravovremene i široke diseminacije rezultata svojih istraživanja, a istovremeno ispunjavanje zahtjeva koje postavljaju matične institucije i/ili financijeri istraživanja, kao i zahtjeva koje autori moraju ispuniti za evaluaciju, procjenu i promociju svojih istraživanja. Stoga odluku o odabiru pravog časopisa često nije lako donijeti.

Pri odabiru časopisa potrebno je provjeriti slijedeće informacije:

1. Glavni formalni elementi časopisa

- ✓ naslov časopisa,
- ✓ ISSN (provjera na stranici [ISSN Portala](#))
- ✓ izdavač i urednički odbor
- ✓ URL web-stranice

2. Politike, područje i procesi objave časopisa

- ✓ važno je upoznati se s politikama i procesima objave časopisa (vrstama rada, formatima članaka, vrijeme potrebno za recenziju, postotak prihvaćenih radova i sl.)
- ✓ provjeriti područje časopisa (*aim and scope*)

3. Politike otvorenog pristupa, autorskih prava i licenciranja

- ✓ MZOM (2025) [Hrvatski plan za otvorenu znanost](#) - važnost [otvorene znanosti](#) i [otvorenog pristupa](#)
- ✓ [Vrste otvorenog pristupa \(Open Access\)](#) - zeleni, zlatni i dijamantni pristup
- ✓ informacije o politici otvorenog pristupa pojedinog izdavača te dopuštanja samoarhiviranja radova u digitalne repozitorije autori mogu pronaći i na portalu [Sherpa Romeo](#)

- ✓ provjeriti mogućnosti za objavu (otvoren pristup, hibrid, APC vaučeri)

U okviru pretplate na časopise Wiley, Nacionalna i sveučilišna knjižnica iz Zagreba sklopila je [Read & Publish ugovor](#) kojim je hrvatskoj akademskoj i znanstvenoj zajednici omogućeno objavljivanje 98 radova u otvorenom pristupu bez dodatnih troškova objave (APC – Article Processing Charges). Moguće je objaviti u hibridnim časopisima i časopisima u otvorenom pristupu ([Gold open access & Hybrid journal](#)). Detaljnije informacije mogu se vidjeti na stranici [Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu](#).

4. Metrika i vidljivost časopisa

Metrike časopisa su alati koji se koriste za mjerenje uspješnosti i utjecaja časopisa koji također pomažu pri odabiru časopisa.

Najznačajniji bibliometrijski pokazatelji časopisa su:

- **FAKTOR ODJEKA** (*Impact factor*) koji pokazuje koliko se puta prosječno citira jedan znanstveni rad u nekom časopisu u određenom razdoblju. Objavljuje se jednom godišnje (krajem lipnja ili početkom srpnja) na temelju [Journal Citation Reports baze podataka](#) Web of Science-a.
- **SJR** (*Scimago Journal Rank*) prikazuje znanstvenu vrijednost časopisa temeljenu na ideji da „svi citati nisu jednaki”. Metodologija izračuna sastoji se od broja dobivenih citata i važnosti, odnosno prestiža časopisa koji su izvor tih citata. Objavljuje se jednom godišnje (u travnju) na [Scopusom portalu SJR](#).

Kako suziti izbor na popis potencijalnih časopisa?

1. Pretražite informacije

Već ste upoznati s raznim časopisima u svom području iz svog dosadašnjeg istraživačkog rada. Stoga je odlična ideja da ih prvo pregledate i vidite jesu li dobar izbor. Osim toga, obavite predmetno pretraživanje dostupnih baza podataka relevantnih za određeno područje kako biste vidjeli koji časopisi objavljuju radove iz vašeg područja interesa:

- Web of Science (WoS): [Master Journal List](#) - [Journal Citation Reports](#)
- Scopus: [Titles on Scopus](#) - [SCImago Journal & Country Rank](#)

- Ako tražite časopis otvorenog pristupa za objavljivanje svog istraživanja, koristite pretraživač ili preglednik recenziranih časopisa u otvorenom pristupu - [Directory of Open Access Journals](#) (DOAJ) kao početnu točku.

2. Razgovarajte s kolegama, mentorima i vašim knjižničarima

Prilikom užeg izbora časopisa, razgovarajte s upućenim osobama vaše institucije. Ovisno o tome s kim razgovarate, možete postaviti cijeli niz pitanja koja će vam pomoći da suzite svoju pretragu.

Primjeri: Koje časopise redovito čitaju? Koji su, prema njihovom mišljenju, najcjenjeniji? Imaju li dobra iskustva s objavljivanjem u određenim časopisima? I, naravno, imaju li prijedloge o tome koji bi časopisi odgovarali vašem specifičnom istraživačkom području?

3. Istražite alate za preporuku časopisa

Nekoliko izdavača nudi alate za preporuku časopisa koji vam omogućuju da suzite svoju pretragu.

Alati za preporuku časopisa koriste umjetnu inteligenciju za analizu sažetka vašeg članka, uspoređuju ga s objavljenim člancima i povezuju ga s najprikladnijim časopisima tog izdavača.

Ovo vam pomaže da kreirate uži popis časopisa koji objavljuju istraživanje slično vašem. Sve što trebate učiniti je **kopirati i zalijepiti sažetak vašeg članka** i odabrati "**Prikaži preporučene časopise**".

Alati pojedinih izdavača za pomoć pri odabiru časopisa (*find journals*) su:

[Elsevier Journal Finder](#)

[Sage Journals](#)

[Springer journal Suggester](#)

[Taylor & Francis journal Suggester](#)

[Wiley Journal Finder](#)

Nakon što odaberete 'Prikaži predložene časopise' prikazat će Vam se kratak opis časopisa, metrike citiranja i metrike brzine prihvatanja časopisa.

Knjižničari vam mogu pomoći oko provjere časopisa uz pružanje bibliometrijskih usluga.

Na što pripaziti prilikom odabira časopisa – predatorski časopisi?

Napomena: Razvojem tehnologije, skrećemo pažnju na problem objavljivanja u tzv. **lažnim časopisima** (*hijacked journals*) – mrežnim stranicama koje se lažno predstavljaju koristeći naziv originalnih časopisa, ISSN brojeva, vizualni identitet pa čak i podatke o radu i članovima uredništva.

Navedeni časopisi učestalo šalju pozive autorima putem elektroničke pošte, nudeći brzo objavljivanje uz naizgled profesionalan postupak recenzije. Objavljivanje se najčešće naplaćuje, dok recenzentski proces ili potpuno izostaje ili je prividan, a sami radovi nisu legitimno objavljeni u priznatim časopisima.

Za provjeru preporučujemo korištenje [Retraction Watch Hijacked Journal Checker](#), tj. [popisa lažnih časopisa](#) koji ažurira Retraction Watch tim.

Neovisno o sumnji na vjerodostojnost časopisa korisno je proći kroz kontrolni popis alata [Promisli. Provjeri. Predaj.](#) Riječ je o jednostavnom i praktičnom alatu koji može biti koristan podsjetnik na ključna pitanja za razmatranje prije slanja rukopisa.

Dodatne informacije za provjeru prikladnog časopisa za objavu rada nalaze se u EIFL vodiču - [Checklist for researchers and librarians](#) .

Ured za znanstvene informacije, Sveučilišne knjižnice u Puli
Tihana Gerić, dipl. oec., mag. bibl. , Martina Pavlin, mag. philol. croat.
Dajana Dozan, univ. bacc. bibl., Vanessa Toić, prof., mag. bibl.

Literatura:

1. Brajenović-Milić, B. (2014). Bibliometrijski pokazatelji znanstvenog odjeka autora i časopisa. *Medicina Fluminensis*, 50(4), str. 425-432. <https://hrcak.srce.hr/129784>
2. Frančić, D. (2023). *Procjena časopisa za objavu znanstvenog rada* (online). Sveučilišna knjižnica u Puli, Pula. Dostupno na: <https://skpu.unipu.hr/images/50033998/Procjena%20casopisa%20za%20objavu.pdf>
3. Golenko, D. (2019). *Vodič za objavljivanje radova u europskom istraživačkom prostoru*. Pravni fakultet u Rijeci, Rijeka
4. Macan, B., & Petrak, J. (2015). Bibliometrijski pokazatelji za procjenu kvalitete znanstvenih časopisa. U: I. Hebrang Grgić (ur.) *Hrvatski znanstveni časopisi : iskustva, gledišta, mogućnosti*. Školska knjiga, Zagreb, str. 37-53.